

UČEŠĆE KLERA I VJERSKIH ORGANIZACIJA U FAŠISTIČKO-TERRORISTIČKIM ORGANIZACIJAMA UNUTAR ZEMLJE

U ovom poglavlju donijet ćemo najprije dokumente koji bjelodano dokazuju učešće velikog broja pripadnika katoličkog klera u ustaškim terorističkim organizacijama još za vrijeme stare Jugoslavije.

Zatim ćemo iznijeti dokumente o ustaškom radu katoličkih vjerskih organizacija prije pada Jugoslavije. Naročito se u tom pravcu ističe rad katoličke fašističke organizacije »Velikog križarskog bratstva« i »Sestrinstva«, a zatim Hrvatskog akademskog katoličkog društva »Domagoj«.

U glasilu t. zv. Vrhbosanske nadbiskupije »Vrhbosna«, koji je izlazio u Sarajevu, u *dvobroju 11—12 za mjesec novembar-decembar 1943. god. na str. 371.* štampan je članak pod naslovom: »In memoriam dru Draganu Dujmušiću«, u kojem taj klerofašistički list hvali župnika Dujmušića kao ustašu još od prije rata.

U istom listu u *broju 3—4 za mjesec mart i april 1942. na str. 73. i 74.* nalazimo uvodni članak katoličkog svećenika *dr. Dragutina Kambera* pod naslovom: »Prva godišnjica Nezavisne Države Hrvatske«, u kojem se između ostaloga kaže:

»... Daleko je od nas namjera da licitiramo bilo s kime. Ali bez ikakve isporodbe ističemo, da smo mi hrvatski katolički svećenici u ogromnoj većini pripadali onoj garnituri, koja je pripremala dolazak samostalne Hrvatske. Ona je naša. Radost je preslaba riječ za osjećaj, kojim smo mi dočekali svoju državu.«

U tom članku svećenik *dr. Kamber* hvali se time da su hrvatski katolički svećenici u ogromnoj većini pripadali »onaj garnituri« koja je pripremala dolazak kvislinško-ustaške NDH.

Kao što smo već i dosad vidjeli, a vidjet ćemo i iz slijedećih dokumenata, ova njegova tvrdnja je točna.

Župnik u Kustošiji — zakleti ustaša

Župnik u Kustošiji *Vilim Cecelja* bio je ustaša još prije rata, te su pred njim položili zakletvu *Ante Pavelić* i prva ustaška »vlada«.

Evo što o tom piše »Hrvatski narod« u *broju 67 iz godine 1941. na str. 6.* pod naslovom »Svećenik-ustaša *Cecelja*, pred kojim su se zakleli *Poglavnik* i *Hrvatska državna vlada*, govori nam kako je postao ustaša«.

»Župnik Kustošije veleč. Cecelja imao je čast da su prvi suveren države Hrvatske Poglavnik Dr. Ante Pavelić i drugi članovi prve hrvatske državne vlade položili pred njim prisegu...

— Bio sam župnik u Hrastovici kod Petrinje (govori svećenik Cecelja — op. red.). Tamo sam se upoznao s dr. Mirkom Pukom, sadašnjim ministrom pravosuđa, dr. Mirkom Jerecom i dr. Jurjem Devčićem. Pred dvie godine došao sam kao župnik u Kustošiju. Tada sam stupio u dodir s dr. Milom Budakom, g. Slavkom Kvaternikom i dr. Mladenom Lorkovićem. G. Kvaternik i dr. Lorković bili su u mojoj kući. S njima sam održavao tajne konferencije...

... Kao što je već poznato župnik Cecelja je Poglavniku darovao raspelo i dva svećenjaka. Svećenstvo je oduviek — nastavio je ustaša vlč. Cecelja — bilo patriotski raspoloženo. I svećenici su s oduševljenjem dočekali čas slobode. Osobito je istaknuo fratre iz Dalmacije i Hercegovine i naglasio je da i među svećenicima imade dosta zakletih ustaša.«

*

Ni osječki kler ne će zaostati. Iz prijedloga za odlikovanje ustaškog logora Osijek T 22/1944. od 9. VI. 1944. god. vidimo da se velečasni Josip Mirković, profesor na učiteljskoj školi u Osijeku, predlaže za odlikovanje. Pod rubrikom »kratak opis zasluge« nalazimo i slijedeće rečenice:

»Predavanjima u školi, propovjedima u crkvi i predavanjima na sastancima pridonio je mnogo oko širenja ustaške misli i pobijanja komunizma. Zakleti je ustaša još prije 10. travnja 1941.«

I opet jedan svećenik koji se nalazi među organizatorima budućih jasenovačkih koljača još od prije 10. IV. 1941. i koji je svoj položaj profesora na učiteljskoj školi zloupotrebio za svoju razornu ustašku djelatnost.

*

Iznosimo jedan dokumenat o političkom djelovanju katoličkog klera u Dalmaciji. »Hrvatski narod« od 25. IV. 1941. br. 72 str. 5., donosi članak pod naslovom »Nacionalističko-ustaški pokret u Dubrovniku«, u kojem između ostaloga piše:

»... Mladi župnici, sveučilištarci, stare pravaške porodice, odmah poslije sklapanja sporazuma 18. kolovoza 1925. god. otvoreno prijanjaju uz hrvatski nacionalistički program, t. j. za prekid svih veza sa Srbijom.«

Dakle, još god. 1925. mladi župnici u Dubrovniku aktivno rade na raspirivanju mržnje između hrvatskog i srpskog naroda, koja je našim vjekovnim neprijateljima, njemačkim i talijanskim osvajačima, olakšala porobljavanje naše domovine.

*

Već smo se susreli sa cijelim nizom katoličkih svećenika i redovnika koji su bili zakleti ustaše prije 10. IV. 1941.

Na iduće dvije strane donosimo fotografije araka »Povjereništva za nadzor« ustaškog sveučilišnog stožera, i to za franjevca Veljka Petričića i svećenika Franu Eterovića, koje su oni sami ispunjavali.

Iz tih araka vidimo da je Veljko Petričić također gojenac jedne franjevačke gimnazije, i to franjevačke gimnazije na Badiji i u Dubrovniku. On sam među svojim podacima navodi pod rubrikom »da li je surađivao u ustaškom pokretu prije 10. IV. 1941.« ovo: »kao franjevački klerik u Dubrovniku surađivao širenjem letaka, pisanjem »Ž. A. P.« i ličnom usmenom promičbom«. Iz ostalih njegovih podataka vidimo da je bio ranije organiziran u »Orlu«, »Domagoju« i da je bio zakleti ustaša.

(Slike)

nadzor

Ime i prezime: *Veljko Petričić*

Mjesto, dan, mjesec i godina rođenja: *Lumartin, ... 8 rujna 1921*

rodnost i vjera: *K Hrvat rimokatolik*

oca i majke: *Boo i Jelica*

u kojoj je pohađao škole: *Franjevačke gimnazije u Dubrovniku*

Fakultet: *filozofski* odeljak (grupa): *romanska*

Seino boravište: *Zagreb, Istarska 34.*

Materijalne prilike: *sin učavarnog umirovljenika, student*

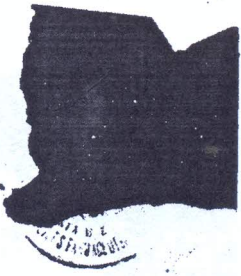
U kojim je društvima bio organiziran: *»Orlu«, »Domagoju« i Ustaše (zakletih ustaša)*

Da li je surađivao u Ustaškom Pokretu prije 10. IV. 1941.: *Kao franjevački klerik u Dubrovniku surađivao širenjem letaka, pisanjem »Ž. A. P.« i ličnom usmenom promičbom.*

Upitni arak »povjereničtva za nadzor« ustaškog sveučilišnog stožera
za Veljka Petričića

USTAŠKI SVEUČILIŠNI STOŽER

Povjereničtvo za nadzor

Ime i prezime:

Eterović Franjo

Mjesto, dan, mjesec i godina rođenja:

4. listopada 1913 - u Pucarcu (Bosna)

Narodnost i vjera:

Hrvat i katolik

Ime oca i majke:

Marije Eterović

Mjesto gdje je pohađao škole:

Šola Dubrovnik, Rovani (Poljski), Zagreb

Fakultet:

Ekonomski

odjel (grupa): *XVIII*

Školsko boravište:

Zagreb

Materijalne prilike:

redovnik

U kojim je društvima bio organiziran

Domaći

Da li je surađivao u Ustavnom P...

10. IV. 1941: ...

... u ... (u ...)

Opaska:

... koji je u tom duhu ...

Iz arka *Frane Eterovića* vidimo da je on u svojim podacima naveo pod rubrikom »da li je surađivao u ustaškom pokretu prije 10. IV. 1941.« ovo: »svećenik — simpatizer, odgajao omladinu (učenice srednjoškolke u Maksimiru) u istom duhu«. Bio je član akademskog društva »*Domagoj*«.

Na drugoj strani tog arka nalazi se opaska ustaškog sveučilišnog stožera logora filozofije ovog sadržaja: »ispravan Hrvat, nacionalista, koji je u tom duhu s ostalim kolegama svećenicima odgajao i vodio mladež u Maksimiru.«

OPROSTAK

Ivo Vitezić

Mjesec i godina rođenja: *Vrbovec (o. Krk), 12. V. 1914.*

Religija: *Hrvat, katolik*

Otci: *Andrija i Marija ud. Kalanik*

Škola je pohađao škole: *škola, Krk, Slav. škole, Krištof, Gutfrejdova gimnazija*

Stručna škola: *filozofski odsjek (grupa): XIV*

Stanišni boravište: *Zagreb*

Motivacijske prilike: *adričanstvo uglavnom organizirano*

U kojoj je društveno bio organiziran: *Orlu, Kristarima*

Da li je surađivao u Ustaškom Pokretu prije 10. IV. 1941.: *jest, i to promičući ideje: odgoj hrvatskog mladića odgojem u duhu od 1931-32. godine a pogotovo od 1935. god. Inače među svojim kolegama i narodom a mjestima u kojima sam kao svećenik služim. Pogotovo sam veći nastojao par godina doplovnika s-a Kontakt i ministarstva za ml. Lovčevića, kojima podržim sam*

Upitni arak »povjereničtva za nadzor« ustaškog sveučilišnog stožera za Ivu Vitezića

Kako vidimo i *Ive Vitezić* je u ovom aktu naveo na pitanje da li je surađivao u »ustaškom pokretu« prije 10. IV. 1941. doslovce ovo:

«Jest, i to promičući ideje i ciljeve Hrvatskog Ustaškog pokreta već tame od 1931—32. god., a pogotovo od 1938. god. dalje među svojim kolegama i narodom u mjestima u kojima sam kao svećenik službovao. Posjećivao sam već unatrag par godina Događavnika dra Budaka i ministra dra Ml. Lorkovića i s njima podržavao vezu.»

I taj ustaša bio je ranije član katoličkih organizacija »Orla« i »Križara«.

Iz arhiva ustaškog »Ureda za odlikovanje« ustanovila je Zemaljska komisija za utvrđivanje zločina okupatora i njihovih pomagača pod Inv. br. 12869 da su po ustašama predloženi za odlikovanje niže navedeni svećenici:

Dr. EINIČKI FRAN, župnik — Lički Osik,
predložen za odlikovanje »Srebrnim spomenznamenkom o uspostavi NDH« za rad oko oslobođenja NDH i hrvatskog naroda u vremenu prije 20. listopada 1931. god. t. j. za ilegalni ustaški rad prije 1941. god.;

Dr. SEVEROVIĆ TOMO, kanonik,
isto kao gore;

JAKOVIĆ IVAN, župnik (za vrijeme NDH boravio u Beču),
predložen za »Srebrni spomenznak o uspostavi NDH«;

CECELJA VILIM, župnik,
predložen za »Brončani spomenznak o uspostavi NDH« za rad u ustaškom duhu u vremenu poslije 20. listopada 1934. do 10. IV. 1941. god.;

ČORIĆ fra DIDAK
isto kao gore;

GLAVAŠ fra RADOSLAV
isto kao gore;

BARBARIĆ fra MLADEN
isto kao gore;

HERMAN P. ČASTIMIR
isto kao gore;

MIKAN IVAN, kanonik — Ogulin,
isto kao gore;

Svi navedeni predloženi su za odlikovanje zbog svog ustaško-zavjereničkog rada od prije 1941. god. Među njima susrećemo već i ranije spomenute: Cecelja Viliama, župnika iz Kustošije, Glavaš fra Radoslava, franjeva iz Sirokog Brijega, Herman fra Častimira, gvardijana franjevačkog samostana u Čuntiću i Mikan Ivana, kanonika iz Ogulina. Kako smo vidjeli već iz naprijed iznesenih dokumenata, ovi su članovi katoličkog klera svojim radom zaista temeljito zaslužili ustaška odlikovanja.

Veliko križarsko bratstvo — vojnička škola ustaša

Vidjeli smo dosad velik broj svećenika i redovnika koji su ne samo bili još prije pada Jugoslavije ustaše nego su štoviše aktivno sudjelovali u organiziranju ustaških terorističkih grupa.

Međutim, u ustaškom radu u to vrijeme ne sudjeluju samo pojedini svećenici. Postoje i dvije vrlo važne vjerske organizacije: »Veliko križarsko bratstvo« i »Veliko križarsko sestrinstvo«, koje stoje pod direktnim utjecajem klera, a koje su još prije sloma Jugoslavije djelovale naskroz ustaški i fašistički.

Centar »Velikog križarskog bratstva« i »Velikog križarskog sestrinstva« nalazio se u Zagrebu. Organizacija je bila centralistička. Predsjedništva tih organizacija potvrđivao je nadbiskup zagrebački dr. Alojzije Stepinac u svojstvu predsjednika biskupskih konferencija. Područna društva imala su svoje uprave, u kojima je društveni duhovnik (uvijek svećenik ili redovnik) vodio glavnu i odlučnu riječ.

»Veliko križarsko bratstvo« imalo je 1938. oko 540 društava s oko 30.000 članova, a »Veliko križarsko sestrinstvo« 452 društva sa 18.935 članica.

Prikrivajući svoj protunarodni rad tobožnjim vjerskim ciljevima »Veliko križarsko bratstvo« i »sestrinstvo« odigrali su ulogu odgajatelja jednog dijela omladine u duhu fašizma, nacionalne, vjerske i rasne nesnošljivosti, te su još za vrijeme Jugoslavije u velikoj mjeri propagirali i pomagali ustašku organizaciju i pripremali teren za okupaciju i dolazak na vlast ustaških zločinaca.

Od bezbrojnih dokaza uzimamo samo nekoliko slijedećih dokumenata iz same križarske i ustaške štampe, iz kojih se vidi razoran, izdajnički, profašistički rad tih organizacija još prije nego što je NDH uz pomoć okupatora uspostavljena.

*

Donosimo kopiju križarskog glasila »Nedjelja« broj 15 od 27. IV. 1941., koje u času tuđinske okupacije naše domovine pjeva slavopojke Paveliću i ukazuje na zasluge križarske organizacije u uspostavi NDH. Na slici vidimo i vijest o pokloničkoj posjeti A. Stepinca kod Pavelića i Kvaternika, kojom je Stepinac izrazio lojalnost prema okupatorskoj tvorevini NDH.

Taj isti križarski list »Nedjelja« od 11. jula 1943. donosi članak pod naslovom »Naši pokojnici«, u kojem se hvali da su križari na svojim križarskim taborovanjima dobili ustaško-terorističku prednaobrazbu još prije pada Jugoslavije.

STAVANA

»NEDJELJA«

Prva vlada obnovljene Države Hrvatske

svoga zakona: članovi vojni ministarstva, ministri i ministarke, kao ministri ministarstva i ministarke, kao ministri ministarstva...

Poglavnik dr. Ante Pavelić odredi je ministarstva, te su ih (stavila) imenovao svu vladu: Predsjednik vlade i ministar podsave prezore je Poglavnik odredi...

Ministar pravosuđa imenovao je dr. Mirko Pašk. Ministar unutarnjih poslova imenovao je dr. Andrija Araković. Ministar zdravstva imenovao je dr. Ivan Petrik.

Predsjednik vladovodavog vijeća imenovao je dr. Miroslav Šušter. Svi ministri hrvatske vlade objavili su, da će se na vrijeme dati brzo ministarstvo...

Križari pozdravljaju Državu Hrvatsku i Poglavnika

Vielko križarsko Bratstvo uputio je preko utaklovo vojnog svećenika fra. Ivo Guberina i red. zg. Cvitanović i Viteška, svoj pozdrav Poglavinu. »Najbolje su nam u životu i sreću, što imamo velikog Križarskoga Bratstva, što križari križarske organizacije...

vanja, kada su imali u svom društvu i svatko »KAP« i kada se na vater pri igramaš vateri osti pomena »Vrati se, Ante Hrvatske, te sreće!« Poglavnik, Križari Vas pozdravljaju i najviše vam svih dobrodošli i dobrodošli...

Uškrš Hrvatske

Hrvatska Majko, Velika Matice došlo je i Tebi Uškrš, puna čestice, štira i Stobice. Gledaj se Tebe, ljubavi su na Te, ljubavi su sinove Tuje. A Ti si kao prave Majko i tupa, ljubavi...

1. K. Svj. donosila je ovaj projekt, koji se vidi u hrvatskoj državnosti...

2. K. Svj. donosila je ovaj projekt, koji se vidi u hrvatskoj državnosti...

3. K. Svj. donosila je ovaj projekt, koji se vidi u hrvatskoj državnosti...

4. K. Svj. donosila je ovaj projekt, koji se vidi u hrvatskoj državnosti...

5. K. Svj. donosila je ovaj projekt, koji se vidi u hrvatskoj državnosti...

6. K. Svj. donosila je ovaj projekt, koji se vidi u hrvatskoj državnosti...

7. K. Svj. donosila je ovaj projekt, koji se vidi u hrvatskoj državnosti...

Brzojavi Poglavinu

BERLIN 13. travnja DNR. (Svj. donosila je ovaj projekt, koji se vidi u hrvatskoj državnosti...)

»Sve najbolje naše hrvatske Vojne i Indonezije hrvatskoga naroda. Adolf Hitler.« Duce, koji je također od dr. Ante Pavelića prenio list brzojavu...

Nadbiskop dr. Alojzije Štepinac kod Poglavnika i vojskovođe Kvaternika

Predstavnik katoličke Crkve u Državi Hrvatskoj predstavio gosp. Alojzije Štepinac, hrvatski nadbiskop i nadbiskop zagrebački...

List za križare doslovce kaže:

»Sve nam se čini, da će biti od njih dobri časnici, a kako i ne bi, mnogi su oni rojnički tečaj svršili već na križarskim taborovanjima.«

Sarajevski svećenik *Franjo Kralik*, duhovni asistent »*Katoličke akcije*« i urednik lista »*Katolički tjednik*«, koji je izlazio u Sarajevu, napisao je u »*Katoličkom tjedniku*« od 27. IV. 1941. članak pod naslovom »*U znaku žrtve — Uz povratak hrvatskih ustaša*«, u kojem između ostaloga kaže:

»... Neka se žrtve još dosljednije prihvate oni naraštaji koji su je i u svoj program stavili: Križari i Križarice. Prigodom zadnjih događaja vidjelo se kako je važnu ulogu vršila ta organizacija duhovno pripravljaajući novu, mladu, božju Hrvatsku. Odgoj je križarske omladine zahvaljujući pok. dr. Ivanu Merzu i živom dr. Ivi Protulipeu, bio radikalno hrvatski. Duhovni program njezin, s duhovnim programom ustaša slagao se. Iznosio ga je bezbroj puta, na raznim velikim manifestacijama dr. Ivo Protulipac, a i drugi križarski govornici. Neka, eto, križarska žrtva u budućnosti dođe do još jačeg izražaja, ali ne toliko riječima koliko djelima...«

Ovo je najbolja ilustracija političke linije križarstva, koja se, kako kaže svećenik *Kralik*, »slagala s ustaškom političkom linijom«. Kako je izgledala ta »božja Hrvatska« koju su »križari« tako revnosno pripremali, to je naš narod, na žalost, sam iskusio u Jasenovcu, Gradiški, Jadovnu i drugim logorima smrti.

*

Iz zapisnika o saslušanju *Relić Zvonka*, sina Đure i Reze rođ. Glumac, rođenog 1912. u Našicama, sa stalnim prebivalištem u Požegi, Jelačićeva ulica 51, koji je zapisnik datiran 6. II. 1946., vidimo ovo:

»Godine 1940. pod formom Marijine kongregacije u župnom stanu odnosno u križarskom domu kraj župnog stana, vidio sam redovno sastanke ustaša, i to: Kišpatića Kreše, Tonkovića, Žagara, Švarca, Benčeka, Knajza i drugih kao što je Grladinović, Čop Ankica. Isti su donášali ustaške letke iz Zagreba u križarski dom, gdje su se umnažali i odatle dalje širili. Ustaškim sastancima u to vrijeme lično je prisustvovao pop Pipinić Franjo, kojega sam redovno vidao da izlazi iz doma, gdje su i ovi bili na sastanku. Sve do 1941. god. Pipinić Franjo pripadao je frankovačkom (ustaškom) pokretu, koji se tada širio i jačao u Požegi...«

... Pipinić Franjo organizirao je u sporazumu sa mačekovcima razoružanje jugoslavenske vojske, te sâm (Pipinić — op. red.) lično promatrao tok razoružavanja.«

Vidimo da ustaše u katoličkim organizacijama imaju svoja središta za okupljanje, a u jednom dijelu katoličkog klera svoje najrevnosnije saradnike i propagatore.

Na str. 20. i 21. donosimo fotografije araka »Povjereništva za nadzor« ustaškog sveučilišnog stožera, i to za Šifner Dragutina i Znidarčić Lava.

Iz tih dokumenata vidi se, da je Šifner Dragutin bio član »Akademskeg križarskog bratstva Mahnić«, te da je bio zakleti ustaša prije 10. IV. 1941.

Isto to vidimo i kod Lava Znidarčića.

*

Kraj tako ogromnog rada i djelovanja »Velikog križarskog bratstva« za račun ustaških zločinaca još prije pada Jugoslavije nije nikakvo čudo da eksponirani križari i križarice dobivaju od ustaša visoke i odgovorne položaje.

Tako predsjednik »Velikog križarskog bratstva« dr. Felix Niedzielski postaje u NDH podžupan, a kasnije i upravni zapovjednik ustaške mladeži za cijelu Hrvatsku, a Vlasta Arnold, članica predsjedništva »Velikog križarskog sestrinstva« postaje zamjenica »upravne zapovjednice« čitave »ženske loze ustaškog pokreta«.

Križarski glavešina i fašista prof. Ivan Oršanić, koji je svojedobno u »Hrvatskoj smotri«, koju je izdavao katolički svećenik Kerubin Šegvić širio fašističke ideje i pripremao teren za dolazak fašizma, kao prvi je postavljen od Pavelića za upravnog zapovjednika cijele ustaške mladeži.

Evo što o njemu kaže profašistički list »Hrvatska straža« u broju 6 od 1942. god. na str. 3., gdje prenosi članak lista »Za dom« od 1. II. 1942. pod naslovom »Ustaška mladež ne poznaje malodušnosti«, gdje se između ostaloga kaže:

»...Hrvatski ustaški pokret, prije 10. travnja 1941., vodio se iz inozemstva i iz domovine. Veći dio ustaškog pokreta, na čelu s Poglavnikom dr. Antom Pavelićem, nalazio se u inozemstvu i od njega dolazile su sve direktive za rad u Hrvatskoj. Ali i u Hrvatskoj radilo se, makar pod cijenu života, osobito je bilo teško raditi idejno i javno zastupati smjernice Hrvatskog ustaškog pokreta. Ipak, cijeli niz ljudi radio je i u domovini, djelomično javno, koliko se moglo, djelomično tajno. Među njih spada i g. prof. Ivan Oršanić. Poznati su njegovi ideološki članci u »Hrvatskoj smotri«, koju je godinama uređivao. Zbog svoga rada dospio je u zatvor, te je nakon uspostave države Hrvatske pušten na slobodu. Pred nekoliko mjeseci imenovan je poglavnim pobočnikom i povjereni ma briga oko organizacije Ustaške mladeži, te je danas njezin upravni zapovjednik.«

*

Hrvatsko akademsko katoličko društvo »Domagoj« služilo je za odgajanje ustaških i fašističkih zločinaca još za vrijeme stare Jugoslavije

Djelovanje tog društva na svoje članstvo vidljivo je najbolje iz fotografija araka »Povjereništva za nadzor« ustaškog sveučilišnog stožera koje donosimo na str. 22., 23. i 24.

Povjereničtvo za nadzor

Prezime: *Dragutina Šifner*
 Mjesto, dan, mjesec i godina rođenja: *20. 5. 1921, Lavidonci*
 Odnosnost i vjera: *Hrvat Rimokatolik*
 Ime oca i majke: *Faustina Perić*
 Mjesto gdje je prihodno služio: *Stadb. bl. goim u Travniku*
 Fakultet: *Filozofski* odsjek (grupa): *IV*
 Stalno boravište: *Lavidonci*
 Materijalne prilike: *Slabe*
 U kojim je društvima bio organiziran: *S. D. B. „Stokunici“*
 Da li je surađivao u Ustaškoj Falzatu prije 10. V. 1941.:
Kolektivni član prije 10. V. 1941.

Opaska:

2. 1. 1942. god. broj 10. 10. 1941. godine, zlatni

USTASKI SVEUČILIŠNI STOŽER

11/1941

Povjereničtvo

za nadzor

Ime i prezime:

Lava Znidarčića

Mjesto, dan, mjesec i godina rođenja:

Split, 14. VII. 1918.

Narodnost i vjera:

Hrvatska i katolička

Ime oca i majke:

Stanić, Josipa

Mjesta gdje je pohađao škole:

Split, Zrinskih gimnazija i gimnazija (pravi fakultet)

Fakultet:

filozofski

odsjek (grupa):

XII.

Stalna boravište:

Split

Materijalne prilike:

slabe

U kojim je društvima bio organiziran:

Akademički društvo i klub "Lidnec" klub skica i pjesme

Da li je surađivao u Ustaškom Postratu prije 10. IV. 1941.

da

Opaska:

Prilikom prv. nacionalnog prijema bio omiljen i nadzor.

St. P. 79.

Upitni arak »povjereničtva za nadzor« ustaškog sveučilišnog stožera za Lava Znidarčića

Ime i prezime: Tomu Penavić

Mjesto, dan, mjesec i godina rođenja: 17. rujna 1921 u hrvatskoj Široki Brijeg

Narodnost i vjera: Hrvat - rimokatolik

Ime oca i majke: + Marijan + Marija

Mjesto gdje je pohađao škole: Široki Brijeg i Zagreb

Fakultet: Pravni odjel (grupa): 16

Svoje karavite: Široki Brijeg, ulica Hostar, župa Hrv.

Materijalne prilike: sin sam veći američki pionirski odjel

U kojim je društvima bio organiziran: H.K.D. Domagoj, Hrvatski klub

Da li je surađivao u Ustaškom Pokretu prije 10. IV. 1941.: Bio sam član H. A. K. D-a
te kao takav zakleti Hrvatski suradnik i organizirao
u Hrvatskoj i Hercegovini.
Član sam bio „Uzdanič“ i suradnik Hrvatske
postrojbi.

Opaska:

Kao član ustaških postrojbi i zaklet u istom prije 10. IV. 1941.
bio je revan i hrabar.

Upitni arak »povjereničtva za nadzor« ustaškog sveučilišnog stožera
 za Tomu Penavića

Tomu Penavić kaže u pristupnici:

»Bio sam članom H. A. K. D-a (Domagoj — op. red.) te kao takav zakleti
 Ustaša. Suradivao i organizirao Ustaški pokret u Zagrebu i Hercegovini. Č
 sam bio »Uzdanič« i sveučilišnih ilegalnih postrojbi.«

U opasci ustaški sveučilišni logor potvrđuje da je Penavić »kao čl
 ustaških postrojbi zakleti ustaša prije 10. IV. 1941. bio revan i hrabar.«

Značajno je da je Penavić gojenac franjevačke gimnazije u Široki
 Brijegu, o kojoj smo već prije čuli.

Ime i prezime: *Matija Ljevaković*

Mjesto, dan, mjesec i godina rođenja: *Trnava, 13 veljače 1919*

Narodnost i vjera: *Hrvat, kat*

Ima oca i majke: *Duro i Marija r. Vitas*

Mjesto gdje je pohađao škole: *Zagreb*

Fakultet: *Filozofski* odsjek (grupa): *XV*

Stalna boravište: *Pakrac*

Materijalne prilike: *siromašan*

U kojim je društvima bio organiziran: *Bojovna 114, H. K. A. "Domagoj"*

Da li je surađivao u Ustaškom Pokretu prije 10. IV. 1941.: *jest: 1 obr. Mladenom Lorkovićem, Franom Miletićem, Br. Rukavinom i obr. član sveučilišnih postrojbi i sl.*

Opaska:

Aliboni ustava, koji je mnogo radio, te je radi toga bio u zatvoru.

 [Signature]

Upitni arak »povjereničtva za nadzor« ustaškog sveučilišnog stožera
za Matiju Ljevakovića

Ljevaković veli da je »surađivao u ustaškom pokretu prije 10. IV. 1941: s drom Mladenom Lorkovićem, Franom Miletićem, Br. Rukavinom i drugima, te da je član sveučilišnih postrojbi«.

I Tomo Penavić i Matija Ljevaković bili su članovi društva »Domagoj«.

USTAŠKI SVEUČILIŠTNI STOŽER					
Školske godine	1944/45	Unosuje poljeta (broj)	I		
Fakultet	Pravni	Odijel			
Dan upisa					
Ime i prezime	Vida Mihotić				
Dan, mjesec i godina rođenja	3. lipnja. 1926				
Mjesto, občina, kotar, Velika župa	Kaštel Gomilica, D. Luvos, Spl. ž., Litina				
Zavicajna občina, kotar, Velika župa	Zagreb				
Stalno mjesto boravka	Zagreb	Ulica	Ilica	Broj	205a
Stan u Zagrebu	Zagreb Ilica 205a	Broj	Brzoglas		
Narodnost	Hrvatstva	Državljanstvo	Hrvatstvo	Vjerska	katolička
Bratno stanje	Ime (dijevačko prezime) bratnoga drugu				
Zanimanje bratnoga drugu	Broj djece				
Uzdružava ga	roditelji	Imenikova priroda	družini: znanstvenik		
Prima stipendiju ili potporu	Od koga				
Ime oca	Krsto	Vjerska	katolička	Zanimanje	roditelj
Ime i dijevačko prezime majke	Kučuk od Zimovodjara imenikova roditeljica				
Prebivalište i stan oca i majke	Zagreb Ilica 205a				
Mjesto pohađanja srednje škole	Split - Zagreb				
Mjesto, škole i godine položenog izpita zrelosti	Zagreb I. klas. gimn. 1945.				
Godina upisa prvog poljeta	1945	Broj indoksa			
Sveučilište i fakultet s kojeg je prešao na sveučilište u Zagrebu					
Služio vojsci	u P.T. Škon	Posljednji čin	šaržnik - dakle		
Izvršila radnu službu Ustaške mladeži	Godje	Kada	U svojstvu		
Namješten	Godje	Od	Svojstvo	Mjesečno boravak	
Bio u inozemstvu	Godje	Od	Do	Zato	
Znanje stranih jezika (slabo, dobro, podavno)					
Posnavaenje vještine i sportova					
Ima neratnog smisla za					
Pripadnik Ustaškog pokreta	Dužnostnik Ustaškog pokreta	Godje			
Položio ustašku prisegu, dan, mjesec i godina	18. 7. 1944	Godje	na čije rubrike	Broj ust. izk. 799/46	
S kim je ustaški djelovao i gdje					
Bio ulanjen u organizaciju	„Domagoj“ u Splitu				
Proganen i kažnjen prije 10. IV. 1941. i zato					
Posl. je 10. IV. 1941.					
Zdravstveno stanje	Zdrav				
					Podpis
					Mihotić Vida

Donosimo fotografiju pristupnice u »Ustaški sveučilišni stožer« Vida Mihotića iz Kaštel Gomilice. I on je ustaša, a služio je vojsci, kako to sam navodi, u zloglasnom »Pavelićevom Tjelesnom Sboru«. Bio je član društva »Domagoj« u Splitu.

Iz naprijed iznesenih dokumenata proizlazi da su katoličke vjerske organizacije odgajale svoje članove u ustaškom i fašističkom duhu. Rezultat tog i takvog rada vidjet ćemo u idućim poglavljima ove knjige dokumenata.

Što o Katoličkoj akciji misli Ante Pavelić vidi se iz članka objavljenog u »Hrvatskom narodu« broj 130 od 24. VI. 1941. god. na str. 5. pod naslovom: »Izaslanstvo Katoličke akcije kod Poglavnika«. U članku se među ostalim kaže:

»U subotu je Poglavnik primio u audijenciju svečano izaslanstvo Katoličke akcije. Bile su zastupane sve organizacije Katoličke akcije sela i grada. Izaslanstvo je predveo Msgr. Pavao Jesih. Poglavnik se zahvalio na darovima i uzvratilo: »U našoj političkoj borbi sigurno je vaša akcija imala velikog udjela.«

*

I nadbiskup Stepinac dobro je znao za koju svrhu organizacije Katoličke akcije odgajaju svoje članove.

»Nedjelja«, glavni organ »Velikog križarskog bratstva« donosi u svom broju od 18. X. 1942. na str. 4. izvještaj s glavne godišnje skupštine i navodi da su križarski duhovnici i članovi križarske organizacije koji su prisustvovali skupštini, bili primljeni od metropolite Stepinca. Tom prilikom Stepinac je jasno kazao:

»Dobro poznam povijest križarske organizacije... Današnja skupština neka vam bude poticaj na rad i ujedno dokaz Vaše raširenosti i aktivnosti«.

No ne samo da je rad »Križara« nadbiskupu Stepincu »poznat« već on i aktivno učestvuje u radu i djelovanju križarskih organizacija. Sarajevski »Katolički tjednik« u svom 2. broju iz godine 1941. na str. 7. pod naslovom »Iz redova križarica« donosi:

»Konstituiranje vodstva VKS-a (Velikog križarskog sestrinstva — op. red.). Kako je odlukom preuzv. gosp. dr. A. Stepinca kao predsjednika biskupskih konferencija od 16. XII. 1940. g. br. 377 imenovana predsjednica VKS-a, to se odbor Velikog križarskog sestrinstva konstituirao ovako...« (sastav odbora je ispušten — op. red.).

Ni rad Hrvatskog katoličkog akademskog društva »Domagoj« nije bio bez rukovodećeg utjecaja zagrebačkog nadbiskupa dr. A. Stepinca. »Hrvatska straža« od 25. I. 1938. u broju 19. na str. 4. donosi izvještaj s glavne godišnje skupštine tog klerofašističkog društva i dodaje da je na koncu poslan brzopjavni pozdrav ovog sadržaja:

»Dr. Alojzije Stepinac, nadbiskup, Supetar. Uvijek spremni slijediti Vaše direktive izrazujemo sa glavne skupštine sinovsku odanost. Akademski »Domagoj«.

Vidjeli smo prije kakav je bio rad »Domagoja«, pa prema tome možemo zaključiti kakve su bile direktive nadbiskupa Stepinca.

Na taj brzojav odgovorio je Stepinac ovako:

»Primio sam Vaše izraze odanosti, koje ste mi uputili s Vaše ovogodišnje glavne skupštine. Na tom Vam srdačno zahvaljujem, te šaljem svoj blagoslov.«

(Iz »Hrvatske straže« od 30. I. 1938. br. 1.)

Poznato je da su »Veliko križarsko bratstvo« i »Veliko križarsko društvo«, te Hrvatsko akademsko društvo »Domagoj« bile organizacije »Katoličke akcije«.

Prema statutima i izjavama Katolička akcija prikazivala se kao religiozna, »vanpolitička«, čak »nadpolitička« organizacija. Međutim, iz dokumenata o njenu djelovanju proizlazi da »Katolička akcija« zaista nije bila samo politička nego prava urotnička organizacija, koja je u službi inozemnih fašističkih osvajača pripremala porobljavanje naše zemlje. Njome rukovodi i za njen je rad odgovoran u našoj zemlji predsjednik biskupskih konferencija nadbiskup dr. A. Stepinac.